

Uddrag

af

Medicinalberetningen

fra

Viborg og Thisted Amters Fysikat

for Aaret 1906.



Viborg.

F. V. Backhausens Bogtrykkeri.

1907.

Omkostningerne ved Udgivelsen afholdes efter Bevilling af Amsraadene for
Viborg og Thisted Amter.

Folkemængden

er for hele Fysikatet kalkuleret til 188236.

I Viborg Amt.....	114394.
I Thisted —	73842.

I Viborg	9800	I Viborg Amts Landkredse.....	98948
I Skive.....	5646	I Thisted — —	61107
I Thisted	6520		
I Nykjøbing (Mors)	6215		

I samtlige Købstæder 28181

I samtlige Landkredse 160055

Fødsler.

Efter Jordemødrenes Fødselsprotokoller er der fra hele Fysikatet anmeldt 5681 Fødende med 5803 Fødsler, deraf 122 Flerfødsler = 2,1 %. 5552 tidige Fødsler = 95,7 %, 251 førtidige Fødsler = 4,3 %.

Af Børnene fødtes i Issestilling 5549 = 95,6 %, i Ansigtsstilling 20 = 0,3 %, i Sædestilling 134 = 2,3 %, i Fodstilling 47 = 0,8 %, Tvær- og Skraaleje 45 = 0,8 %, Stillingen uangiven 8 = 0,1 %.

Fødslen endte ved Naturen hos 5576 = 96,1 %, ved Fremtrækning hos 51 = 0,9 %, ved Vending ved Issestilling hos 18 = 0,3 %, ved Vending ved Skraaleje hos 42 = 0,7 %, ved Tangen hos 113 = 1,9 %, ved skarpe Instrumenter hos 3 = 0,1 %. Moderkagen udtagen i 50 Tilfælde = 0,9 %.

Af 5803 fødte Børn ere 5693 levendefødte = 98,1 %, 110 dødfødte = 1,9 %.

Levendefødte. Efter Præsternes Indberetninger er der i hele Fysikatet født 5863 levende Børn (i Viborg Amt 3608 = 3,2 %, i Thisted Amt 2255 = 3,1 %).

Fødselsprocenten er for hele Fysikatet 3,1.

I samtlige Købstæder er født 809 levende Børn = 2,9 % (i Viborg 246, i Skive 162, i Thisted 172, i Nykjøbing (Mors) 229).

I samtlige Landkredse er født 5054 levende Børn (i Viborg Amts Landkredse 3200, i Thisted Amts Landkredse 1854). Fødselsprocenten er for alle Landkredsene 3,2 (i Viborg Amts Landkredse 3,2, i Thisted Amts Landkredse 3,1).

Dødfødte. For hele Fysikatet er efter Præsternes Indberetninger anmeldt 114 Dødfødte (i Viborg Amt 73, i Thisted Amt 41.)

For samtlige Købstæder er anmeldt 21 Dødfødte (Viborg 5, Skive 4, Thisted 6, Nykjøbing (Mors) 6).

For samtlige Landkredse er anmeldt 93 Dødfødte (Viborg Amt 64, Thisted Amt 29).

Uægtefødte Børn. Efter Jordemødrenes Fødselsprotokoller udgjorde de uægtefødte i hele Fysikatet 5,1 % af alle Fødsler (Viborg Amt 6,0 %, Thisted Amt 3,8 %).

I Købstæderne:	1906.	1905.	1904.	1903.	1902.
Viborg	11,2 %.	9,7 %.	13,1 %.	7,4 %.	7,8 %.
Skive.....	7,8 —	6,1 —	10,4 —	5,4 —	7,9 —
Thisted.....	6,2 —	4,7 —	4,4 —	3,6 —	5,1 —
Nykjøbing (Mors)	5,5 —	5,6 —	2,8 —	4,3 —	6,6 —
I Landkredsene:					
Viborg Lægedistrikts Landkreds	5,4 —	5,4 —	5,5 —	6,8 —	6,5 —
Skive — —	4,5 —	6,5 —	5,0 —	5,0 —	4,9 —
Sjørup — —	4,6 —	1,9 —	2,5 —	3,4 —	3,0 —
Silkeborg — —	4,2 —	5,2 —	5,7 —	7,1 —	4,3 —
Frijsenborg — —	7,6 —	6,2 —	5,2 —	3,1 —	7,1 —
Randers — —	12,7 —	9,8 —	7,9 —	6,9 —	7,7 —
Hobro — —	3,8 —	5,2 —	4,2 —	5,8 —	1,8 —
Farsø — —	8,1 —	7,8 —	5,0 —	5,6 —	4,5 —
V. Hanherred — —	3,3 —	3,4 —	4,4 —	3,5 —	3,0 —
Thisted — —	2,5 —	1,4 —	3,8 —	2,8 —	2,0 —
Vestervig — —	3,3 —	4,3 —	1,9 —	5,0 —	5,0 —
Thyholm — —	2,0 —	4,1 —	3,4 —	3,9 —	2,5 —
Morsø — —	4,8 —	5,1 —	4,1 —	5,3 —	5,0 —

Af samtlige 5803 fødte Børn er 5506 ægte, 297 uægte.

Af de 5506 ægtefødte Børn var 105 dødfødte = 1,9 %.

Af de 297 uægtefødte Børn var 9 dødfødte = 3,0 %.

Dødsfald.

I Aaret 1906 døde i Købstæderne 382*)
 — — — i Landkredsene 2160

Tilsammen 2542

*) I Købstæderne døde i 1906 122 Individer, der ikke var hjemmehørende her, og ikke er medregnede i denne Oversigt.

Dødelighedsprocenten er for hele Fysikatet 1,4 (for Købstæderne 1,4, for Landkredsene 1,3).

I Viborg Købstad døde 125 = 1,3 % af Folkemængden.

- Skive	—	—	76	=	1,3	—	—
- Thisted	—	—	94	=	1,4	—	—
- Nykjøbing — (M).	—	—	87	=	1,4	—	—

Den højeste Dødelighedsprocent i Forhold til Folketal falder paa Skive*), Vestervig og Thyholm Landkredse med 1,5 for hver, den laveste Dødelighedsprocent falder paa Sjørup og Farsø Landkredse med 1,1 for hver.

Efter Alder og Køn stiller Dødeligheden sig i Købstæderne paa følgende Maade:

Af det samlede Antal Døde, 382, var

0—1 Aar.	1—5 Aar.	5—15 Aar.	15—65 Aar.		Over 65 Aar.	
			Mænd.	Kvinder.	Mænd.	Kvinder.
120	31	5	44	56	53	73
31,4 %	8,1 %	1,3 %	11,5 %	14,7 %	13,9 %	19,1 %
			26,2 %		33,0 %	

	0—1 Aar.	1—5 Aar.	5—15 Aar.	15—65 Aar.		Over 65 Aar.		
				Mænd.	Kvinder.	Mænd.	Kvinder.	
I Viborg døde	36	3	„	17	24	21	24	= 125
- Skive —	26	9	2	5	6	14	14	= 76
- Thisted —	28	9	1	11	18	10	17	= 94
- Nykjøbing M. døde	30	10	2	11	8	8	18	= 87

De vigtigste Dødsårsager i Købstæderne var:

	0—1 Aar.	1—5 Aar.	5—15 Aar.	15—65 Aar.		Over 65 Aar.		Ialt.
				Mænd.	Kvinder.	Mænd.	Kvinder.	
Tuberkulosis	2	4	4	11	23	1	„	45
Bronchopneum. & Bronchit. capill.	19	9	„	1	3	2	10	44
Morbus cordis	„	„	„	7	8	10	16	41
Cholérine & Catarrh. intest. acut.	27	2	„	„	„	„	1	30
Cancer	„	„	„	6	11	4	8	29
Marasmus senilis	„	„	„	„	„	12	16	28
Apoplexia cerebri	„	„	„	4	3	9	9	25
Atrophia infantilis	20	„	„	„	„	„	„	20

*) Skive Sygehus ligger i Landsognet.

Befolkningens Tilvækst.

Generaltabel

over Levendefødte og Døde (Dødfødte ikke medregnede) i de enkelte Købstæder og Landkredse respekt. efter Kvartalsberetningerne og efter Mortalitetstabellerne i Forhold til Folketal.

Købstæderne.	Folketal.	Antal Fødsler.	Fødselsprocent.	Antal Dødsfald.	Dødsprocent.	Overskudsprocent.
Viborg	9800	246	2,5	212	2,2	0,3
Skive	5646	162	2,9	76	1,3	1,6
Thisted	6520	172	2,6	116	1,8	0,8
Nykjøbing (Mors)	6215	229	3,7	100	1,6	2,1
Samtlige Købstæder	28181	809	2,9	504	1,8	1,1
Landkredsene.						
Viborg	36000	1118	3,1	444	1,2	1,9
Skive	28179	952	3,4	430	1,5	1,9
Sjørup	2453	96	3,9	26	1,1	2,8
Silkeborg	8000	234	2,9	92	1,2	1,7
Frijsenborg	7200	244	3,3	89	1,2	2,1
Randers	6139	170	2,8	89	1,4	1,4
Hobro	6000	212	3,5	79	1,3	2,2
Farsø	4977	174	3,5	56	1,1	2,4
V. Hanherred	8653	266	3,1	119	1,4	1,7
Thisted	17473	515	2,9	244	1,4	1,5
Vestervig	13047	388	3,0	192	1,5	1,5
Thyholm	4914	148	3,0	74	1,5	1,5
Morsø	17020	537	3,2	226	1,3	1,9
Samtlige Landkredse	160055	5054	3,2	2160	1,3	1,9
Hele Embedsomraadet	188236	5863	3,1	2664	1,4	1,7

Ved Overskud af Fødte over Døde er Befolkningen i 1906 vokset i Købstæderne med 305 = 1,1 %, i Landkredsene med 3199 = 1,9 %.

Sygeligheden.

Epidemiske Sygdomme.

Aar 1906 har været et gunstigt Aar i hygiejnisk Henseende. Det samlede Antal af

epidemiske Sygdomme var 12852, et Tal der vel er lidt større end i 1905 (12527), men omtrent det samme som i 1903 (12777). Aar 1904 frembød det laveste Antal af epidemiske Sygdomme i en lang Aarrække (10607).

Hvad der har givet Aar 1906 sit Præg var den store **Mæslinge-Epidemi**, der har hjemsøgt omtrent hele Fysikatet saavel Købstæder som Landkredse i alle Aarets Maaneder.

Influenza har i 1906 ikke spillet nogen synderlig Rolle. Det er som sædvanligt Viborg Lægedistrikt, der har været mest hjemsøgt. Det synes som om Sygdommen hvert andet Aar optræder med større Styrke.

Skarlagensfeberen er optraadt med enkelte spredte Tilfælde og har intetsteds fundet større Udbredelse. — Det samme gælder den **ondartede Halssyge** og **Strubehoste**, der vel opviser noget større Tal end i 1905, særlig i Købstæderne (50 mod 28), men dog ikke har spillet nogen Rolle, fordi Sygdommen overalt har haft et meget mildt Forløb.

Kighosten er vel optraadt epidemisk paa enkelte Lokalteter, særlig i Thisted Købstad og Landkredsene i Thisted, Viborg og Skive Lægedistrikter, men Sygdommen har ikke haft nogen betydelig Udbredelse, og er optraadt saa mildt, at kun et mindre Antal Patienter har søgt Lægehjælp.

Den **typhoide Feber** synes at være i Færd med at forsvinde. I alt er for Aar 1906 anmeldt 26 Tilfælde.

Om de øvrige akute epidemiske Sygdomme er intet særligt at bemærke.

Offentlig Behandling har ikke været bragt i Anvendelse i Aaret 1906.

Antallet af epidemiske Sygdomstilfælde har for hele Fysikatet været 12,852 = 6,8 % af Folketallet (i Købstæderne 3529 = 12,5 %, i Landkredsene 9323 = 5,8 %), deraf

for Viborg Amt 7472 = 6,5 % af Folketallet (i Købstæderne 1422 = 9,2 %, i Landkredsene 6050 = 6,1 %), og

for Thisted Amt 5380 = 7,3 % af Folketallet (i Købstæderne 2107 = 16,5 %, i Landkredsene 3273 = 5,4 %).

Af Købstæderne i Fysikatet er

i Viborg anmeldt 707 Tilfælde af epidemiske Sygdomme (7,2 % af Folketallet) med 27 Dødsfald = 3,8 % af de anmeldte Tilfælde,

i Skive anmeldt 715 Tilfælde af epidemiske Sygdomme (12,7 % af Folketallet) med 27 Dødsfald = 3,8 % af de anmeldte Tilfælde,

i Thisted anmeldt 1077 Tilfælde af epidemiske Sygdomme (16,5 % af Folketallet) med 28 Dødsfald = 2,6 % af de anmeldte Tilfælde,

i Nykjøbing (Mors) anmeldt 1030 Tilfælde af epidemiske Sygdomme (16,6 % af Folketallet) med 26 Dødsfald = 2,5 % af de anmeldte Tilfælde.

Af Landkredsene er Sjørup Lægedistrikt det ugunstigste med 18,6 % af Folketallet.

De gunstigste ere Hobro Lægedistrikt med 1,4 %, Thyholm Lægedistrikt med 2,3 % og Randers Lægedistrikt med 3,0 %.

Af de epidemiske Sygdomme have i Byerne Barselfeber, typhoid Feber, Lungebetændelse, katarrhalsk Lungebetændelse & kapillær Brystkatarrh og Kolerine & akut Tarmkatarrh givet de fleste Dødsfald i Forhold til de Angrebne.

Oversigt

over de epidemiske Sygdomme i Viborg og Thisted Amters Fysikat i Aaret 1906
 efter de af Distriktslægerne til Fysikater indsendte Sygelisten.

Sygdomme.	Købstæderne.					Landkredsene.													Hele Embeds- området.				
	Viborg.	Skive.	Thisted.	Nykjøbing (Mors).	Samtlige Købstæder.	0/0 af Folketal.	Viborg.	Skive.	Sjørup.	Silkeborg.	Frijsenborg.	Randers.	Hobro.	Farsø.	V. Hanherred.	Thisted.	Vestervig.	Thyholm.	Morsø.	Samtlige Landdistrikter.	0/0 af Folketal.	Tilsammen.	0/0 af Folketal.
Febris typhoidea	5	1	1	33	7	0,08	5	2		1		4	1	2		1	2	2	2	19	0,01	26	0,01
Meningitis cerebrosp. epidem.	6	1	1	50	1		1									8	9	3	19	7	0,1	8	0,1
Diphtheria (incl. Group)	10	2	3	1	19	0,02	83	16		9	15	21	1	1	7	7	9	1	10	192	0,06	242	0,06
Scarlatina	10	5	9	631	19	0,07	21	12		2	10	7	1	5	1	7	9	1	86	86	0,06	105	0,06
Morbilli	28	147	156	300	631	0,22	313	399	42	97	17	16	6	22	7	96	84	20	82	1188	0,7	1819	1,0
Tussis convulsiva	14	5	149	5	173	0,06	107	91		8	6	2		1	7	79	3		51	361	0,2	534	0,3
Angina parotidea			17		17	0,06		1	5					1					2	9	0,01	26	0,01
Erysipelas	15	30	3	12	60	0,02		27		10	6	3		6	5	5	5	3	17	161	0,01	221	0,01
Febris puerperalis	1	1		2	4	0,01	4			1		1			1	3	2	2	6	26	0,02	30	0,02
Tetanus & Trismus neonat.								2												3		3	
Peripneumonia neonat.	2		1	3	6	0,02		3						6					1	10	0,01	16	0,01
Febris intermittens					2			1												1		3	
Febris rheumatica	17	11	16	13	57	0,02	50	20	9	3	7	4	2	13	3	25	11	4	22	173	0,1	230	0,1
Pneumonia crouposa	20	9	24	16	69	0,03	120	84	52	19	48	19	2	17	10	61	104	14	64	614	0,4	683	0,4
Tuberculosis pulmonum et laryngis.	13	5	29	7	54	0,02	72	71	41	16	5	2	20	15	16	45	18	2	51	374	0,2	428	0,2
Tracheo-Bronchitis	194	247	295	285	1021	0,8	563	454	133	34	49	50	16	54	74	359	304	16	222	2285	1,4	3306	1,8
Bronchopneum. & Bronchit. capill.	35	89	79	68	221	0,08	311	206	23	38	8	24	5	27	64	23	47	15	91	1056	0,7	1277	0,7
Influenza	44	8	41	55	148	0,5	148	66	32	14	53	5	1	87	29	23	47	15	96	944	0,6	631	0,3
Angina tonsillaris	135	64	122	98	414	1,5	253	143	35	28	37	31	12	86	55	110	141	12	121	1309	0,8	1358	0,7
Cholerae & Catarrh. intest. acut.	150	140	130	127	547	1,9	355	230	80	36								15	96	944	0,6	1856	1,0
Varicellae	17				17	0,06		13										12	14	14	0,01	31	0,02
Rubeolae	1				1																	4	
Febris catarrh. (gastroica)																						4	
Icterus catarrh. epidem.						0,04																11	0,01
Tilsammen	707	715	1077	1030	3529	12,5	2475	1851	456	316	311	184	85	372	298	1010	967	112	886	9323	5,8	12852	6,8
0/0 af Folketal.	7,2	12,7	16,5	16,6	12,5		6,9	6,6	18,6	4,0	4,3	3,0	1,4	7,5	3,4	5,8	7,4	2,3	5,2	5,8		6,8	
Gonorrhoea	17	7	3	4	31	0,1	3	3		2	1	2	1			2	3		4	21	0,01	52	0,03
Ulcus venereum	1			1	2												1			2		4	
Syphilis acquisit (e. cont. imp.)	8	5	1	1	13	0,05	1	1		1					1		1		1	4		17	0,01
Syphilis (acquisit) insous		1			2															1		2	
Syphilis congenita																						1	
Scabies	21	9	28	19	77	0,3	73	116	48	15	1	5	16	6	7	56	36	2	90	477	0,3	554	0,3
Deltium tremens	3		1	4	8	0,03	6				2								1	9	0,01	17	0,01

De enkelte Sygdomme.

Den typhoide Feber aftager Aar for Aar og viser atter i Aar betydelig Nedgang. I Aar 1905 var Antallet det laveste i en lang Aarrække (40). For 1906 er Tallet endnu lavere, idet der fra hele Fysikatet kun er anmeldt 26 Tilfælde.

Fra alle Købstæderne er der anmeldt 7 Tilfælde, af hvilke i Viborg 5, i Skive 1, i Thisted 1 og i Nykjøbing (Mors) 0.

Fra Landsognene er anmeldt 19 Tilfælde. — Heraf har Viborg Lægedistrikt 5, Randers 4, Skive, Farsø, Thyholm og Morsø hver 2, Silkeborg og Hobro hver 1. — Fra Sjørup, Frijsenborg, V. Hanherred, Thisted og Vestervig er der ikke anmeldt noget Tilfælde.

Fra Vestervig Lægedistrikt, hvor der i en lang Aarrække aarlig er anmeldt ikke faa Tilfælde fra Egnen om Hørdum, er der for Aar 1906 ikke anmeldt et eneste Tilfælde.

Paa Sygehusene i Viborg Amt behandlede vederlagsfrit 11 Patienter med 3 Dødsfald.

—	—	- Thisted Amt	—	—	5	—	uden	—
---	---	---------------	---	---	---	---	------	---

Efter Mortalitetstabellerne døde 2 i Viborg, i de øvrige Købstæder ingen.

Meningitis cerebrospinalis epidem. (epidemisk Hjerne-Rygmarvsbetændelse) er i Aar 1906 optraadt med ialt 8 Tilfælde.

Af disse forekom i Købstæderne 1 (i Skive).

I Landdistrikterne er der fra Skive og Vestervig Lægedistrikter anmeldt 2 hvert Sted og fra Viborg, Hobro og Thisted Lægedistrikter 1 hvert Sted.

Paa Hannæs, i V. Hanherred Lægedistrikt, hvor Sygdommen i flere Aar har været epidemisk, har den i 1906 ikke vist sig.

Paa Sygehusene i Viborg Amt behandlede vederlagsfrit 2 Tilfælde med 2 Dødsfald.

—	—	- Thisted Amt	—	—	1	—	uden	—
---	---	---------------	---	---	---	---	------	---

Antallet af **Diphtheria-Tilfælde + Croup** (ondartet Halssyge og Strubehoste) har i 1906 været noget større end det foregaaende Aar, nemlig 242 mod 198 i 1905.

I Købstæderne forekom 50 Tilfælde, af hvilke de 33 optraadte i Nykjøbing (Mors), 9 i Thisted, 6 i Viborg og 2 i Skive.

Fra Landdistrikterne anmeldtes 192 Tilfælde, af hvilke de 83 i Viborg Lægedistrikt, 21 i Randers Lægedistrikt, 19 paa Mors, 16 i Skive og 15 i Frijsenborg Lægedistrikter; i Silkeborg og Vestervig forekom 9 paa hvert Sted, i Thisted 8, V. Hanherred 7, Thyholm 3, Hobro og Farsø 1 hvert Sted; kun fra Sjørup er intet Tilfælde anmeldt.

Tilfældene har vel i det Hele været spredte, men paa enkelte Steder er der optraadt mindre samlede Epidemier, saaledes i Sønder Vinge (Randers Lægedistrikt) og Omegn i Juli, i Egnen omkring Kjellerup (Viborg Lægedistrikt), hvor der i September og Oktober forekom mange Tilfælde, og i Nykjøbing (Mors), hvor Sygdommen var til Stede hele Aaret med det største Antal Tilfælde i Marts og de to sidste Maaneder af Aaret.

Sygdommen synes i det Hele at være optraadt mildt og kun medførende faa Dødsfald, men i Kjellerup og Omegn har Thamsen iagttaget svære Tilfælde, der paafaldende hyppigt efterfulgtes af længe vedvarende Pareser.

Paa samtlige Sygehuse er udført 12 Tracheotomier.

Paa Sygehusene i Viborg Amt behandledes vederlagsfrit 64 Tilfælde med 1 Dødsfald.

— — - Thisted Amt — — 83 — — 1 —

Efter Mortalitetstabellerne døde af Diphtheri 1 i Viborg og af Croup 1 i Nykjøbing (Mors).

Af *Scarlatina* (Skarlagensfeber) er for hele Fysikatet anmeldt 105 Tilfælde, et Tal, der er langt mindre end de foregaaende Aar (i 1905: 392, i 1904: 540), men Sygdommen synes dog at have været til Stede hele Aaret, spredt i de forskellige Lægedistrikter baade i Viborg og Thisted Amter. Kun fra Sjørup Lægedistrikt er intet Tilfælde anmeldt. Intetsteds er der opuraadt samlede Epidemier, og Tilfældene synes overalt at have været meget lette, hvorfor det kan antages, at mange Tilfælde ere forløbne, uden at man har søgt Lægehjælp.

Et Par smaa Husepidemier omtales af Distriktslægen i Skive og Jørgensen i Langaa.

Paa Sygehusene i Viborg Amt behandledes vederlagsfrit 18 Tilfælde uden Dødsfald.

— — - Thisted Amt — — 18 — — —

Efter Mortalitetstabellerne forefaldt i Købstæderne ingen Dødsfald af *Scarlatina*.

Morbilli (Mæslinger). Aarets eneste store Epidemi var Mæslinger, som til Gengæld har hjemsøgt hele Fysikatet — undtagen V. Hanherred og Hobro Lægedistrikter — saa grundigt, at neppe mange Børn ere blevne forskaanede og ikke faa Voksne (129) have været angrebne. I det Hele er anmeldt 1819 Tilfælde, men dette store Tal svarer ingenlunde til Virkeligheden, og maa vistnok mindst fordobles, inden man kan faa et nogenlunde rigtigt Udtryk for det Antal Børn, der have været angrebne.

Mæslinger anses af Befolkningen for en ufarlig Børnesygdom, og der søges i Almindelighed, ialtfald paa Landet, kun Læge, naar der indtræder Komplikationer, og da Epidemien gennemgaaende har været godartet, er det kun i et forholdsvis mindre Antal Tilfælde, man har søgt Lægehjælp.

Viborg By havde en Mæslinge-Epidemi i 1905 og har derfor kun et ringe Antal Tilfælde i 1906, nemlig 28. Skive By gik fri i 1905 og kan derfor opvise 147 Mæslinge-Patienter i 1906. Thisted havde en Mæslinge-Epidemi i 1904 og de første Maaneder af 1905, men kan dog møde med 156 Tilfælde i 1906, og i Nykjøbing paa Mors forekom 300 Tilfælde, men her har der heller ikke været nogen Mæslinge-Epidemi siden Aar 1900. I Skive herskede Epidemien fra Januar til August, i Thisted fra Maj til August og i Nykjøbing (Mors) fra Juni til November.

Fra Landdistrikterne blev i Aarets Løb anmeldt:

i Skive Lægedistrikt	399	Tilfælde hele Aaret,
i Viborg —	313	— — —
i Silkeborg —	97	— — —
i Thisted —	96	— Maj—Juli,
i Vestervig —	84	— hele Aaret,
i Morsø —	82	— Juli—Aaret ud,
i Sjørup —	42	— Juni—Juli,
i Farsø —	22	— August—Aaret ud,
i Thyholm —	20	— Februar—April,
i Frijsenborg —	17	— Juli—August,
i Randers —	16	— Marts—August,
i Hobro og V. Hanherred Lægedistrikter	ingen.	

I flere Beretninger omtales som Komplikationer og Eftersygdomme, Otiter, Bronchiter og Bronchopneumonier, og enkelte Steder f. Eks. paa Mors have de været ret talrige og alvorlige og have medført ikke faa Dødsfald.

Epidemiën omtales i de fleste Medicinalberetninger fra de Læger, som i det Hele taget skriver Medicinalberetninger.

Tussis convulsiva (Kighoste), der i 1905 herskede epidemisk i en stor Del af Fysikatet, har i 1906 hjemsøgt de Lokalteter, som i Fjor bleve forskaaede.

I det Hele er anmeldt 534 Tilfælde, af hvilke 173 forekom i Købstæderne, 361 i Landdistrikterne.

Af Købstæderne har Thisted 149 Tilfælde, de andre Købstæder opvise kun faa, ialt 24 Tilfælde.

Af de 361 Tilfælde fra Landdistrikterne forekom 107 i Viborg Lægedistrikt, 91 i Skive Lægedistrikt, 79 i Thisted Lægedistrikt og 51 paa Mors, medens de andre Lægedistrikter kun opvise smaa og spredte Tal. Fra Sjørup og Thyholm ere ingen Tilfælde anmeldte. Distriktslægen paa Thyholm indberetter imidlertid, at Kighosten har været meget udbredt i Distriktet i Sommer-tiden, men Tilfældene have været saa lette, at Lægehjælp ikke blev søgt.

Da Epidemien i den øvrige Del af Fysikatet skal være optraadt meget godartet; lader det sig formode, at Tallene paa de Angrebne have været langt større end de paa Sygelisterne opførte.

I Viborg Lægedistrikt var Epidemien afsluttet med August, i Skive Lægedistrikt var Sygdommen til Stede hele Aaret, mest fremtrædende i November og December. I Thisted Købstad var der Tilfælde fra Marts—November, men de fleste Tilfælde (130) indtraf i Maanederne Maj—Juli; i Thisted Landsogne var Epidemien concentreret i Maanederne Juni—August. Tilfældene paa Mors vare fordelte over alle Aarets Maaneder, det største Tal i December.

Angina parotidea (Faaresyge) har ikke spillet nogen Rolle i 1906. Ialt er der anmeldt 26 Tilfælde, af hvilke de 17 forekom i Thisted Købstad, medens Resten, 9 Tilfælde, er fra Landsognene; i Sjørup Lægedistrikt (5), paa Mors (2), i Skive og Farsø Lægedistrikter (1 hvert Sted).

Fra V. Hanherred Lægedistrikt angiver Lægen paa Hannæs, at Sygdommen har været epidemisk dersteds, men der er dog intet Tilfælde anmeldt paa Ugelisterne.

Erysipelas (Rosen) er i Aar 1906 anmeldt med 221 Tilfælde mod 205 i 1905, omtrent det samme Antal i en længere Aarrække. Af Tilfældene forekom 60 i Købstæderne, hvoraf Halvdelen i Skive, de 161 spredt i alle Landsognene med ret smaa Tal undtagen for Viborg Lægedistrikt (69 Tilfælde), Skive Lægedistrikt (27 Tilfælde) og Morsø Lægedistrikt (17 Tilfælde).

Febris puerperalis (Barselfeber). Efter Jordemoderprotokollerne har de Fødendes Antal i Aar 1906 været 5681, af disse have kun 30 haft Barselfeber, altsaa 0,5 %.

I Købstæderne optraadte 4 Tilfælde, hvoraf 2 i Nykjøbing (Mors), 1 i Viborg, 1 i Skive, i Thisted ingen.

Fra Landdistrikterne er anmeldt fra Morsø 6, fra Skive 5, Viborg 4, Thisted 3, Vestervig 2, Thyholm 2 og fra Sjørup, Silkeborg, Randers og V. Hanherred 1 hvert Sted. Fra Frijsenborg, Hobro og Farsø Lægedistrikter ingen.

Efter Mortalitetstabellerne døde af Barselfeber i Thisted og Nykjøbing (Mors) 1 hvert Sted, i Viborg og Skive ingen.

Tetanus & Trismus neonat. (Stivkrampe hos Nyfødte). Af denne Sygdom er intet Tilfælde forekommet i Købstæderne, fra Landdistrikterne er anmeldt 2 fra Skive og 1 fra V. Hanherred.

Af **Pemphigus neonatorum** (Blæresygdom hos Nyfødte) er anmeldt ialt 16 Tilfælde. Af disse optraadte i Købstæderne 6 (i Nykjøbing (Mors) 3, i Viborg 2 og i Thisted 1, i Landdistrikterne 10 (i Farsø Lægedistrikt 6, i Skive Lægedistrikt 3 og paa Mors 1).

Febris intermittens (Koldfeber) er kun anmeldt med 2 Tilfælde fra Thisted Købstad og 1 Tilfælde fra Skive Landdistrikt.

Febris rheumatica (Gigtfeber) er anmeldt med 230 Tilfælde, heraf 57 fra Købstæderne og 173 fra Landkredsene.

Pneumonia crouposa (Lungebetændelse) er anmeldt med 683 Tilfælde, heraf 69 i Købstæderne og 614 i Landkredsene.

Distriktslægen i Sjørup iagttog i Maj 1906 2 Gange Pneumonia crouposa samtidig hos tvende Personer, der delte Seng, een Gang hos Mand og Kone og een Gang hos Tyende.

Tuberculosis pulmonum et laryngis (Lunge- og Strubetuberkulose) er i 1906 for første Gang anført paa de skematiske Sygelister.

Fra hele Fysikatet er anmeldt 428 Tilfælde, heraf i Købstæderne 54 og i Landkredsene 374. Af Købstæderne har Thisted langt det største Antal Tilfælde, nemlig 29.

I Landdistrikterne er Tilfældene gennemgaaende ret ligeligt fordelt i Forhold til Folketal. Fra Sjørup Lægedistrikt er dog anmeldt et stort Antal, nemlig 41, og fra Hobro Lægedistrikt er anmeldt 20, medens der fra Randers og Thyholm Lægedistrikter kun er anmeldt 2 fra hvert Sted og fra Frijsenborg Lægedistrikt 5.

Tracheo-Bronchitis (Brystkatarrh) er anmeldt med et noget større Antal Tilfælde end i de foregaaende Aar, nemlig 3306 mod 2952 i 1905 og 2594 i 1904. I Købstæderne forekom 1021, i Landdistrikterne 2285 Tilfælde.

Bronchopneum. & Bronchit. capill. (katarrhalsk Lungebetændelse og kapillær Brystkatarrh) er anmeldt med omtrent samme Antal Tilfælde som det foregaaende Aar (1277 mod 1270 i 1905).

Efter Mortalitetstabellerne døde i Købstæderne ialt 48, i Viborg 10, i Skive 11, i Thisted 17 og i Nykjøbing (Mors) 10.

Af **Influenza** er for Aar 1906 anmeldt 631 Tilfælde imod 1861 i 1905. Det bekræfter sig atter i Aar, at Sygdommen hvert andet Aar optræder med et stort Antal Tilfælde og hvert andet Aar med et meget mindre Antal.

I Købstæderne forekom 148 Tilfælde, der vare fordelt saaledes: Nykjøbing (Mors) 55, Viborg 44, Thisted 41, Skive 8; Fra Landkredsene er anmeldt 483 Tilfælde, af hvilke 148 i Viborg Lægedistrikt, Farsø 87, Skive 66, Vestervig 47, Sjørup 32, V. Hanherred 29, Thisted 23, Morsø 21, Silkeborg 14, i de andre Lægedistrikter kun enkelte Tilfælde.

Som sædvanlig ere de fleste Tilfælde forekomne i de første og sidste Maaneder af Aaret, men selv i Sommermaanederne er der anmeldt ikke faa Tilfælde. Kun Maj og Juni have næsten været forskaanede.

Sygdommen synes at være optraadt mildt, dette angives af Distriktslægerne i Viborg og V. Hanherred. Derimod skriver Wilkens i Baling, at Sygdommen var meget dræbende for ældre Folk.

Da Influenza ikke er opført særskilt paa Mortalitetstabellerne, kan det ikke opgives hvor mange der i Købstæderne ere døde af denne Sygdom.

Angina tonsillaris (Halsbetændelse) er optraadt med 1358 Tilfælde (i Købstæderne 414 og i Landkredsene 944) mod 1436 i 1905.

Cholérine & Catarrh. intest. acut. (Cholérine og akut Tarmkatarrh) er anmeldt med omtrent samme Antal Tilfælde som de foregaaende Aar (1856). — Som sædvanlig have Sommermaanederne Broderparten af Tilfældene.

Aalestrup, som i de senere Aar har været stærkt hjemsøgt af Cholérine, har, efter hvad Distriktslægen meddeler, i 1906 ikke som tidligere været Centralpunkt for denne Sygdoms Angreb. Fra Farsø Lægedistrikt er der dog anmeldt et ikke ubetydeligt Antal Tilfælde (86).

Veneriske Sygdomme. Det samlede Antal af veneriske Sygdomme for hele Embedsomraadet er 76. I 1905 var Antallet 73. Disse to sidste Aar har vist en Stigning fra de foregaaende Aar, i hvilke Tilfældenes Antal bevæger sig mellem 52 og 59.

Antallet af Gonorrhoe-Tilfælde er 52, af hvilke 31 forekom i Købstæderne (i 1905: 23) og 21 i Landkredsene (i 1905: 33). Af Købstæderne har Viborg det højeste Antal (17), medens Skive har 7, Nykjøbing (Mors) 4 og Thisted 3. — I Landkredsene ere Tilfældene meget spredte. De fleste ere forekomne paa Mors (4). Fra Sjørup, Farsø, V. Hanherred og Thyholm Lægedistrikter er ingen Tilfælde anmeldte.

Af Syphilis acquisit. (e. coit. imp.) er i 1906 i Købstæderne forekommet 13 Tilfælde, et Antal, der er langt større end de foregaaende Aar. Af de 13 Tilfælde forekom de 8 i Viborg og de 5 i Skive. I Thisted og Nykjøbing (Mors) ingen. I Landkredsene forekom kun 4 spredte Tilfælde, et Antal, der er lavere end i de foregaaende Aar.

Af Syphilis insons forekom 2 Tilfælde og af Syphilis congenit. 1 Tilfælde.

Af Ulcus venereum er anmeldt 4 Tilfælde.

Som Regel erhverves de veneriske Sygdomme under Besøg i de større Byer, særlig Aarhus, Randers og Aalborg. Smitten, som her hentes, overføres desværre ofte i Hjemmene til Hustru og Børn. Distriktslægen i Skive meddeler saaledes, at af de 7 Tilfælde af Gonorrhoe, som er anmeldt i Skive, stammede de 6 i December Maaned fra een Familie, hvor en Mand smittede sin Hustru og flere mindre Børn. Distriktslægen i Nykjøbing (Mors) beretter, at de 4 Tilfælde af Gonorrhoe i Nykjøbing stammede alle fra en Pige, som smittede sin Kæreste, der atter paaførte Pigens Moder og Søster (et Barn paa 10 Aar) Sygdommen. Pigens Fader smittedes derefter af sin Hustru.

Scabies (Fnat) er anmeldt med 554 Tilfælde, heraf fra Købstæderne 77 og fra Landkredsene 477 (i 1905: 587, i 1904: 811, i 1903: 921 og i 1902: 779).

Delirium tremens (Drankergalskab) er i 1906 anmeldt med 17 Tilfælde, 8 fra Købstæderne og 9 fra Landkredsene (i 1905: 20, i 1904: 12, i 1903: 26, i 1902: 32).

Andre epidemiske Sygdomme.

Icterus catarrhalis epidem. er anmeldt fra Mors. I Farsø Lægedistrikt, hvor Sygdommen var ret udbredt i 1905, er den i 1906 ikke bemærket.

Erythema nodos. Rossen i Bjerringbro har iagttaget usædvanlig mange Tilfælde af denne Sygdom.

En rubeolalignende Epidemi omtales af Thamsen i Kjellerup. Epidemien viste sig i Marts-April, særlig i Hinge. Sygdomstilfældene, der var ret overensstemmende, havde enkelte Ligheds-punkter med Morbilli og Scarlatina, som dog flere af Patienterne havde haft tidligere, men afveg fra sædvanlige Rubeolatilfælde ved Sygdommens Langvarighed. Fælles for Tilfældene var, at der efter et Par Dages lette Prodromer kom stærke subjective Febrilia, let Angina uden Belægning eller Pletter samt en paafaldende stor Adenitis baade af Submaxillærglandlen og Gland. lateral. colli. Adenitis var i Reglen ensidig. Desuden hos enkelte Patienter en let Tracheo-Bronchitis. Temperaturen var et Par Dage 39—40°, saa fremkom et Exanthem., der hyppigt lignede Rubeolæ, enkelte Gange Morbilli, derimod meget sjældent Tvivl i Retning af Scarlatina. Der var flere Gange ret heftige Symptomer paa Gastro-enteritis, en enkelt Gang Albuminuri, der dog hurtig svandt. Febrilier, Exanthem. og øvrige Symptomer svandt derefter i Løbet af nogle Dage, og der kom let klidformig Afskalning, men den ensidige Adenitis colli. holdt sig ofte meget længe og ganske paafaldende var den Træthed og Sløjhed, der fulgte efter.

De andre Læger i Kjellerup omtaler ikke denne Sygdom.

Herpes Zoster forekom ved Juletid 1906 med paafaldende mange Tilfælde i Dollerup og nærmeste Omegn (Breinholt i N. Hvam).

Kroniske Sygdomme.

Det samlede Antal Dødsfald af kroniske Sygdomme i Købstæderne udgør (efter Fradrag af de Individuer, der ere hjemmehørende andetsteds) 274, af disse opføres Tuberkulose med 45, Morbus cordis med 41, Cancer med 29.

Overførte Dyresygdomme.

Overførelse af **Hestens Mundsyge** til Mennesker omtales af Traustedt i Gjedsted og Distrikts-lægen i Sjørup.

Tineaformer overført fra Hornkvæg, især Kalve, og enkelte Tilfælde fra Heste omtales af mange Læger rundt om i Fysikatet. Nielsen i Koldby omtaler et Tilfælde, hvor en Kone, der havde læderet sig i en Finger under Slagtning af et Svin, der var lidende af **Rødsyge**, paadrog sig

en rosenlignende Lidelse af Fingeren og den tilstødende Del af Haanden. Lidelsen, der var meget smertefuld og ledsaget af Febrilier, afløb i ca. 18 Dage.

Et Tilfælde af overførte **Kokopper** omtales af Thamsen i Kjellerup.

Forgiftninger.

Veratrinforgiftning med dødelig Udfald er iagttaget af Distriktslægen i Nykjøbing (Mors). Et 60-aarigt kvindeligt Fattiglem, som var i høj Grad forfalden til Spiritus, havde paa Fattiggaarden faaet udleveret en Flaske med Sabadillefrø (ca. $\frac{1}{4}$ Pd.) i Brændevin (ca. 1 Pot) til at vaske Hovedet med paa Grund af Pediculi, af dette Udtræk havde hun drukket ca. 1 Pægl. Hun døde, inden Lægen kunde komme til Stede.

En **Arsenikforgiftning** omtales af Schjerup i Kjellerup. En Kone drak ved en Fejltagelse ca. 25 Gram Sol. Arseniatis natrici. Helbredelse.

Forgiftning med Salmiakspiritus er behandlet af Breinholt i N. Hvam. Helbredelse.

Tilfælde af **Hudgangræn** efter Indgnidning med Salmiakspiritus er iagttaget af Hinding i Nykjøbing (Mors).

Den offentlige Hygiejne.

Forholdene er i det Hele som anført i Beretningen for 1905.

I Viborg og Thisted er der anlagt Elektricitetsværker.

I Thisted er anlagt et Vandværk; Vandet tages fra Boringer. — Vandværker anlægges stadig rundt om i Landsbyerne.

I Bjerringbro Stationsby og i Vestervig er der anlagt Kloaker. I Skive er man i Færd med at ordne Byens samtlige Renovationsforhold.

Paa Landet opføres stadig nye tidssvarende Skolebygninger.

Den personlige og private Hygiejne synes at være i god Fremgang. — Flere Steder er der dog Maade med Forholdene, Distriktslægerne i Vestervig og Farsø omtaler de mange Alkovesenge med Forhæng, der endnu ere i Brug.

Legale Forretninger.

Der er i Aaret 1906 foretaget 89 legale Ligsyn (Selvmord 24, Ulykkestilfælde og andre Hændelser 62, Drab og Mord 3) og 6 legale Obduktioner.

Offentlig Vaccination.

Ved den offentlige Vaccination i Fysikatet er vaccineret 4524 Børn (af Mandkøn 2265, af Kvindekøn 2259).

Sygehusene i Viborg og Thisted Amters Fysikat i Aaret 1906.

	Viborg Amts og Bys fælles Sygehus i Viborg.	Viborg Amts og Skive Bys fælles Sygehus i Skive.	Thisted Amts og Bys fælles Sygehus i Thisted.	Thisted Amts og Nykjøbing Bys fælles Sygehus i Nykjøbing (M.).	Thisted Amtssyge- hus i Vestervig.	Thisted Amtssyge- hus i Koldby.	Thisted Amtssyge- hus i Hvidbjerg.	Thisted Amtssyge- hus i Fjerritslev.	Viborg Fattiggaaards Sygestuer.	Krabbeholm Sanatorium.
Antal Senge	90	78	70	50	20	12	12	22	17	115
Antallet af Syge ved Aarets Begyndelse . .	57	51	29	9	5	7	4	2	5	60
„ indkomne i Aarets Løb	587	580	359	313	98	117	57	84	22	304
Udskrevne efter fuldendt Kur	521	416	294	227	80	95	45	62	23	} 250
„ uden fuldendt Kur	38	118	39	63	9	22	11	7	„	
Døde	38	38	30	17	7	2	2	5	2	2
Tilbage ved Aarets Slutning	47	59	25	15	7	5	3	12	2	112
Sygedagenes Antal for de udskrevne, for alle	23112	20483	10232	5511	3279	3381	1491	2317	1613	39040
„ gennemsnitlig for hver	41,3	38,4	30,73	14,13	36,84	28,4	26,62	33,53	70,1	156,1
Sygedagenes Antal for de døde, for alle . .	2219	1295	1311	369	437	120	240	315	104	242
„ gennemsnitlig for hver	58,4	34,1	43,7	21,70	62,04	60,0	120,0	63,0	52,0	121
Maanedens Belægning										
Maaneden med størst Belægning	April	Marts	Oktbr.	Decbr.	Septb.	Juli	Juli	Decbr.	April	August
Antal Forplejningsdage	2333	2170	1355	710	395	498	258	403	200	3560
Daglig Middelbelægning	77,8	70,0	43,71	22,90	13,01	16	8,3	13,0	6,7	114,8
Maanedens Belægning										
Maaneden med mindst Belægning	Septb.	Febr.	Febr.	Januar	Decbr.	Decbr.	Novbr.	Septb.	Decbr.	Januar
Antal Forplejningsdage	1856	1578	763	390	221	207	79	125	92	2223
Daglig Middelbelægning	61,9	56,4	27,25	12,58	7,01	6,6	2,6	4,02	3,0	74,1
Antal Forplejningsdage for hele Aaret										
Daglig Middelbelægning	69,1	60,3	34,46	19,42	9,08	10,3	5,0	7,77	4,1	107,6
Legemsbeskadigelser	48	55	48	18	12	13	2	9	4	
Fnat	8	45	20	29	„	11	2	3	5	
Sindssydomme	11	14	11	16	6	5	„	1	4	
Veneriske Sygdomme	10	1	2	5	„	„	„	„	4	
Andre akutte Sygdomme	139	152	126	119	50	47	39	50	2	
Andre kroniske Sygdomme	371	313	152	126	30	41	14	21	3	
Af ovenanførte Antal lede af:										
Gonorrhoe	4	„	1	4	„	„	„	„	2	
Venerisk Saar	1	„	„	„	„	„	„	„	„	
Syphilis	5	1	1	„	„	„	„	„	2	
Typhoid Feber	10	1	2	1	„	„	2	„	„	
Meningitis cerebro-spin. epidem.	1	1	„	„	„	1	„	„	„	
Diphtheria	42	} 13	} 16	36	2	5	3	7	„	
Croup	9			14	„	„	„	„	„	
Scarlatina	9	9	11	„	2	4	„	1	„	
Drankergalskab	„	5	3	7	„	„	„	„	4	
Pyæmi	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
Rosen	„	„	„	„	„	1	„	„	„	
Hospitalsbrand	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
Antal Sunde	8	12	„	„	2	7	„	3	„	

Anm. Viborg Amt er Medejer af Sygehusene i Hammel og Hobro og har efter Overenskomst med de paagældende Amter Ret til at indlægge Patienter paa Sygehusene i Silkeborg og Randers.

Apothekvæsen.

Antallet af Apotheker i Fysikatet er ved Udgangen af Aar 1906 ialt 16, heraf 2 Hjelpeapotheker.

Hjelpeapotheket i Aalestrup, henhørende under Apotheket i Løgstør, er aabnet for Driften den 19. November 1906.

Følgende Apotheker er i 1906 visiterede: Ny Apothek i Viborg, Apothekerne i Roslev, Vils, Kjellerup og Thisted samt Hjelpeapothekerne i Frøstrup og Aalestrup.

Medikamenthaandkøbsudsalg.

Af saadanne findes ved Udgangen af Aar 1906 i Fysikatet 4 (Jegindø, Karby paa Mors, Rødding pr. Skive og Hurup).

Udsalget i Rødding er oprettet ifølge Bevilling af 8. Januar 1906 og

— i Hurup — — — — 14. November 1906.

Udsalget i Aalestrup er ophørt efter at Hjelpeapotheket sammesteds er aabnet for Driften.

Lægepersonalet.

Den 1. Januar 1906 fandtes i Fysikatet 74 Læger.

— 31. Decbr. — — — — 73 —

Tilgang: Læge *N. Blume Knudsen* udnævntes til Distriktslæge i Vestervig.

— *F. W. J. Henrichsen* nedsatte sig i Skive.

— *J. J. Lange* — - i Stoholm.

— *E. C. Blauenfeldt* — - i Vestervig.

Afgang: Distriktslæge *M. S. Meyer* i Vestervig afskedigedes.

Læge *L. Røder* fratraadte Ansættelsen som Reservelæge i Hæren. (Viborg).

— *F. L. Heintzelmann* forlod Nors.

— *C. A. C. Peschardt* — Nykjøbing (Mors).

Døde: Distriktslæge *J. C. Andersen* i Viborg.

— *J. G. Effersø* i Hvidbjerg.

Privatiserende Læge *P. Sørensen* i Selde.

Læge *C. H. Michelsen* i Hvidbjerg udnævntes til Distriktslæge i Thyholm og Jegindø Lægedistrikt.

— *N. C. Ilsoe* fraflyttede Thisted og nedsatte sig i Hvidbjerg, Thyholm.

Aaret sluttede med 1 Fysikus, 7 Distriktslæger, 2 Militærlæger, 3 Læger ved Sindssygeanstalten i Viborg, 60 praktiserende Læger og Reservelæger ved Sygehuse, ialt 73 Læger, hvoraf 23 har Distributionsret.

Tandlæger.

Ved Udgangen af Aar 1906 fandtes i Fysikatet 14 Tandlæger (5 i Viborg, 1 i Kjellerup, 2 i Skive, 1 i Sjørup, 2 i Thisted og 3 i Nykjøbing (Mors)).

Tilgang: V. L. Kiersgaard Thaarup i Viborg.
 Karen Sønné i Viborg.
 Helga Bertelsen i Kjellerup.
 Mathilde Jensen i Skive.
 Ingeborg J. C. Bregendahl i Sjørup.
 Døde: Edith Emma Bertelsen i Viborg.

Jordemødre.

Jordemødrenes Antal var ved Udgangen af Aaret ialt 92.

Distriktsjordemødre 77.

Reservejordemødre 4.

Privat prakt. Jordemødre . . 6.

Privatiserende — . . 5.

Der har i Aaret 1906 været afholdt Jordemoderkonferencer med ialt 32 Jordemødre.

Uddannede Sygeplejersker.

Ved Udgangen af Aaret fandtes i Fysikatet 48 uddannede Sygeplejersker.

Licentierede Practici

findes ikke i Fysikatet.

Fysikatet for Viborg og Thisted Amter.

Juli 1907.

Heiberg.